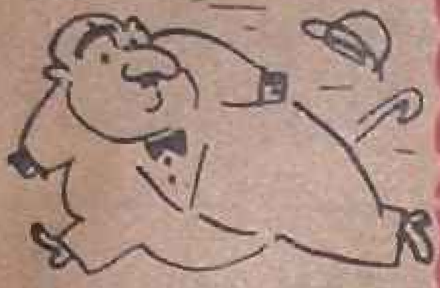
NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!..

MART 1950

SENE: 1 SAYI: 18

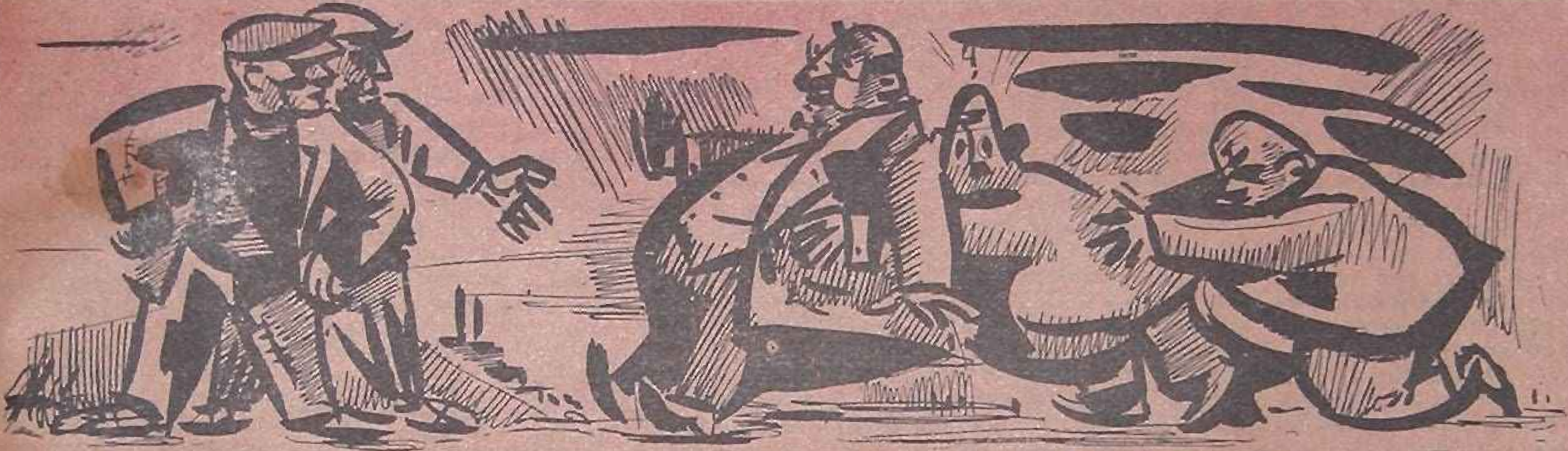
NUHUN Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasi Mizah Dergisi

DÜNYANIN SONU GELiRKEN!..

— AYOL, GREV HAKKI , MÜSTAKİL SENDİKA FİLAN İSTEMEYİN, ZA TEN KIYAMET KOPACAK...

Bir vatan borcu

Bu hafta toplanan Müstakil İşçi Sendikaları Birliği bütün Türkiyeye şu hakikati haykırdı: Türk işçisi işinden atılıyor. Gümrük duvarları ardına kadar açıldığı gün Türk işçisi tamamile açıkta kalacak. Bu, nazarî bir dâva değildir. Bu yüz binlerce işçinin geçimi, çoluk çocuğunun nafakası dâvasıdır. Ekmek dâvasıdır. Vakit geçirmeden çare bulunması lâzım gelen bir dâvadır bu...

İktisadî istihsalimizin çocuğu olan koskoca bir işçi sınıfı, daha henüz serpilip geliştiği bir sırada boğuluyor, kendi çığlığını işittirmek için çırpınıyor, koşuyor, didiniyor, «Beni kurtarın»diye bağırıyor da «Millet» ve «Vatan» kelimelerini ağızlarından düşürmiyen muvafık ve muhalif çevrelerden bir tek kelime işitilmiyor. Tısss Bu yetişmiyormuş gibi işçinin bu ölüm kalım dâvasını baltalamak için türlü oyunlar, türül dalâveralar...

Muvafık ve muhalif çevrelerin bu tarzı hareketi neden? Çünkü bu neticeyi doğuran dış politikada hep beraberdirler de ondan. Hepsi de aynı derecede sorumlu bu işten...

Onlardan bir hayır gelmiyeceğini anlıyan işçi sınıfı artık kendi dâvasını kendi elile yürütmeöe azmetmiştir. Müstakil İşçi Sendikaları hareketi bu -

(Devamı 4 de)

Kıyamet yakın ... . belki de değil

Efendim, erenlere malûm oldu, bilenler bildirdi, Ulus gazetesi de lütfedip haberi iletti, evet, dünyanın sonu yakın, yani gün meselesi, kiyametin eli kulağında...

Zaten alâmetler eksik değildi, dini bütün muhterem efendiler ikaz etmişlerdi, bu böyle devam edemezdi efendim, imkânı yok... Hâlâ başımızda o gâvur icadı serpuş, tekkeler hâlâ kapalı, efendim... Çok geciktirdiler efendim çok, Mecliste ezan okundu, anlamadılar... Neyse ki gök yüzünde kızıllıklar, yer yüzünde dağ kaymaları, falân oldu, biraz olsun o zındıkları düşündürdü. Eh, dünyanın sonu bu, oldu olacak, gider ayak rûzu mahşere, elimiz boş gitmeyelim, değil mi, bir kerre Franko nam frenkten mülhem af kanunun çıkartalım, savaptır, öyle iyi düşünülmüş bir genel af kanunu ki bu, kimse istifade edemez. Bu bir... İkincisi serbest seçim, Musolini merhumun -nur için de yatsın- düşünemediği bir kanun çıktı, demir gibi, yani görürsünüz, hiç şaşmaz, Engürüde Kudret gazetesi işi biraz çaktı ama zarar yok,o günahkâr cerideyi okuyan kimse yok...

Efendim sonra o işçiler grev hakkı istiyorlar, görürler onlar grev hakkını, onları adam edecek çareler bulunur., sevgili kulumuz Sirer, onlara öyle oyunlar hazırlıyor ki, Hitler merhum bile şaşa kalacak. Zaten o mübarekleri kıyamet günü müşavir sıfatile dâvet ettik teşrif etsinler de gbrsünler.

Hayat sahası, dolar sahası oldu, Türkişe Post, Turkish Post oldu, Signal Life oldu, bunlar hep ilhamı Rabbanî...

Avrupa birliği işi yolunda, bir miktar yahudi ka-

(Devamı 4 üncü de)

Biz söylesek kabahat olur

İngilterenin sağın sağı, muhafazakârın muhafazakârı meşhur bir iktisadî dergisi vardır: «The Economist». Bizim gazeteler iki de bir bu dergiden iktibaslar yaparlar (Tabii işlerine gelenleri) Fakat, meselâ günün birinde Marşal plânını tenkid eden bir yazı çıksa, görmemezlikten gelirler

İşte aşağıdaki parça bu derginin 11 Şubat 950 terihli sayısında çıktığı halde kimsenin haberi yoktur:

«Görülüyor ki, batı Avrupa devletlerinin dış ticaret açıkları 1952 yılında da milyarlarca doları bulmakta devam edecektir ve dünyanın başka yerlerinden elde edilecek dolardan gayri paralar bu açığı kapayamıyacaktır. Çünkü her milletin Amerika ile ticareti açık vermiş bulunacaktır. Binaenaleyh, bu açıklar, kambiyo tahditlerini lüzumlü kılacak ve dünya serbest ticaretine konulmuş olan tahditlerin kaldırılması teşebbüslerini önliyecek derecede büyük olacaktır.»

Ne buyurulur?..

Biz söylesek şom ağızlı, ve daha bilmem ne ağızlı oluruz. Bereket ki Çörçilin dergisi söylüyor.

Köç ek

Seçimlerden evvel çıkartılır siyasî nasihat dergisi

İçindekiler:

Dilin kemiği var mıdır? Dostlar sefere, biz eve. İşçiler Amerikan yardımından nasıl faydalandılar? Merihte sosyalizm. Ve daha bir çok seçime yarayacak dalgalı nasihatlar...

Bütün ehli ibrete tavsiye olunur.

BİR YİYİN, BİR ŞÜKÜR EDİN

Hâni bende Amerikan (eskiden buna istikraz denirdi) Faydalarından bahsedenle, ne yalan söyliyeyim, imreniyorum doğrusu. Hele geçen hafta «sosyalist» bir dergiyi okuduğum zaman «keşke ben de bu zat gibi bu yardımın memlekeiin iktisadî hayatına ve istiklaline vurduğu darbeyi görmiyecek kadar kör olsa idim» demekten kendimi alamadım. Öyle ya bu yüzden hakkımızda söylenmedik, söz başımıza gelmedik dert kalmıyor. Daha da geleceğinden başka Hâni nerede ise ben de «körüz» diye bağıran bu gibilere Bektaşi gibi:

— Bin yiyin de bin şükredin diyeceğim.

Bektaşinin biri Ramazan ortasında oruç yemiş. Tabiî alı phapse tıkmışlar, dayak atmışlar ,günlerce aç bırakmışlar. Nihayet salıvermişler Bektaşi sokakta giderken aç olduğu halde korkusundan bir şey yiymemiş. O sırada bir adamın çıtır çıtır simit yiyerek geldiğini görmüş. Hemen yanına yaklaşarak usulca:

— Aman ne yaptyorsun? Görürlerse zidanı boylaısın? Dünyanın dayağını yersin demiş.

Adam aldırmamış.

— Ben Hıristiyanım, demiş.

Dayakatn ve açlıktan bitkin olan Bektaşi içini çekmiş:

— Öyle is bin ye de bin şükret demiş.

TÜSTAV

SİRER İŞÇİLERİ NASIL ATLATDI?

Müstakil işçi sendikaları toplantısında mühim bir açıklama

Yedi işçi sendikası mevcut işçi sendikaları birliği dışında birleşmeğe karar verdiler. Kuracakları birliğin ana tüzüğünü hazırladılar. Pazar günü Eyüpte yapacakları toplantıya bizi de çağırmak nezaketini gösterdiler.

Gittik. Dinledik. Notlarımızı yayınlıyoruz.

Tüzük tasarısı okunduktan sonra işçilerden Fehmi Kurucu «milliyetçilik» ve «millî menfaatlara aykırı» tâbirlerinin açıklanması gerektiğini belirten bir demeçte bulundu. Bir çok işçiler söz olarak görüşlerini bildirdikten sonra işçiler toplantıdan faydalanarak dertlerini döktüler.

Fahrettin Sezmezer adındaki bir işçi, işçilerin işverenlere esvgi beslemeleri için birliğin çalışacağını bildiren maddesi üzerine şunları söyledi:

10 kilo fira...

— Biz işçiler sevgili yurdumuz için herşeyimizi veriyoruz çalışmamızın karşılığını bulmadığımız için memnun değiliz. İşverenlerimiz aldıkları kararlarla bizleri hudutsuz derecede çaıştırıyorlar. İşveren ve vekili bizden çok iş istiyor ve daima tazyik altında tutuyor. İşimizin çokluğundan kilom 85 iken 70 e düştü. Bizi işverenlere daha nasıl sevgi beslemeğe zorluyacaksınız. Birlik işverenlerin biz işçilere saygı göstermesini sağlamalıdır ve emeğimin karşılığını ödemeğe çalışmalıdır.

Çok mühim bir açıklama

Mensucat sanayii işçileri sendikası babşkanı heyecanlı bir konuşma ile şu açıklamada bulundu:

— Biz Türk işçileri bugüne kadar sendikaların hasretini çekiyorduk. Nihayet sendikalar kanunu çıkar çıkmaz C. H. P. den salahiyetli şahıslar ortaya sürüldü. Bunlar sendikalara yol göstermeğe başladılar. Ve böylece mevcut birlik Halk Partisinin bir bürosu haline geldi. Bizim kuracağımız birlik hiç bir siyasî partinin kucağına düşmiyecektir.

Mehmet Güler bundan sonra Ankarada Çalışma Bakanı Sirerle yaptıkları görüşme etrafında mühim bir açıklama daha yaptı ve dedi ki:

Sirer'in atlatması

— Ankaraya yapılmakta olan işçi tensikatını durdutmak için gitmiştik. Çalışma Bakanını gördük. Bizi iyi karşıladı, Hattâ bize «Çocuklar sizin dâvanız bizim dâvamızdır» diyerek bizi Başbakanla, Ekonomi ve Ticaret Bakanı ve İşletmeler Bakanı ile görüştüreceğini vaad etti. Fakat İstanbulda da malûm birlik bazı işverenlerle temas ederek bizim. Ankaradaki teşebbüsümüzü baltalamağa çalışıyorlardı. Haftalık çalışma saatlerini yarıya düşürmek suretile işçi çıkarmayı iş verenlere kabul ettirmişler. Bunun üzerine Bakana telefon etmişler ve «Tensikat durduruldu» demişler. Bakan da ertesi gün bize dedi ki:

«Başbakan çok meşguldür, Sizi kabul edemiyecek, ticaret bakanının işleri çoktur, randevu veremiyor. İşletmeler bakanı fazla meşgul, sizi kabul edemiyecek, esasen tensikat da durdurulmuştur.» Sorarım size, kanuna aykırı olarak iş saatlerini azaltan malûm Birlik işçiye faydalı olabilir mi? İşte bbunun içindir ki biz Müstakil Sendikalar Birliğini kormağa çalışıyoruz.

Ne yer, ne içeriz?

Bir başka işçi dedi ki:

— Biz 48 saat çalıştığımız halde aldığımız ücretle geçinemezken 24 saatlik iş karşılığında aldığımız bir kaç kuruşla ne yer ne içeriz? Biz işçiler tezgâhın başında tensikata uğrayıp uğramıyacağımızı terler dökerek merak ediyoruz. Yarınımızdan emin değiliz.

İçin can noktası.

Bir işçi Dışişleri Bakanı Sadağın beyanatından bahsederek dedi ki:

— Yakında gümrükler ardına kadar açılacakmış, Biz zaten ayakta güçlükle duruyoruz. İthalât *serbest olunca* hepimiz yere serileceğiz. Mesele buradadır. Buna bir çare bulmalıdır.

S. O. S.

Bir işçi daha söz aldı:

— Ben tensikata tâbi olan 300 lerdn biriyim. Evimde, çoluğum çocuğum açtır. İşin savsaklamağa tahammülü yoktur. Geceyi gündüze katalım, Birlimizi bir an evvel kuralım ve kendi dâvamızı elele verip yürütelim.

MEKTUP — Nuh Dede Eliyle Veli Yılmaza

Kardaş, hakkını helâl ediyon mu?..
Ediyon mu etmiyon mu?

Neden sorarsan, gaylı kıyamet kopacağımış... Hani çekilir dert değeldi bu, ne olacağısa olsun, kopacağısa kopsun... illallah!.. Tarlamızda tedirgin olduk, bi rahat yüzü görmedik, iş aradık, bulamadık.. Köy dedik, şeher dedik olmadı, olmadı, olmadı... Ne var ki Senemi, çor çocuğu göresim geldi. Bayram günleri, kıyamet günleri, insan eş dostu fazla arıyor nedense... Cümle ölüler, mevtalar dirilecekmiş, hazır Huğular kövü mıhtarı Alâ'danbeş lire alacağım vardı, isterim. İki yıl önce ölmüştü, gaylı karısından istemedim, yakışık almaz, şindi isterin. Merhum babamdan utanıyorum, o da dirilecekse ne derim ona, ulen sana bıraktığım tarlayı nettin demez mi? Ulen o deyyuza tarla kaptırır mı adam demez mi, Ulen bi zoppa da mı yoğudu herifin hesabını görmek üçün... Ne var ki mapusanede çürütmek istemedim gençliğimi... Senemi ko git, yat babam yat... Ne imiş, tarlamı kapmış deyyuzoğlu, varsın kapsın, elbet bi gün sorulur... Hani kıyamet kopacağısa o gün geldi demek, sorulacağısa yakında sorulur. Hacı Farfara ne yaptı, biliyon mu! Dört kündür bi lokma ekmek yimemişti, girdi Lezzet lokantasına, bi tepsi kaymaklı baklava yedi, emme cebünde meteliği yoh. Karson gelmiş, affedersiniz demiş, hani aklınıza bi şey gelmesin âfiyet olsun emme şo hesabı görün bayım demiş. Oğlum, patron hesabı getirsin demiş Hacı Farfara. Getmişler, hesabı yapmışlar, patron buyur ağa demiş, bi emrin mi var?.. Var ya demiş Hacı Farfara, şo hesabı Cebrail aleyhisselâme ver, görsün, demiş... Kıyamet günü ödenir...
Hacı Farfara şimdi mapusanede zarar yok diyo,

Biberî'lerden bi şıh var, o söyledi kıyamat kopacak deyi. Geldi, ey cemaat dedi, kahvede oturanlara gaylı dedi iş bitti dedi, günahkârsınız dedi, emme dedi, gönlünüzden ne koparsa dedi, kandil yakacağım dedi, kıyamat gecesi köprüyü donatacağım dedi, kandillerle, saat kulesi dibinde ölüler toplanacak, onnara şerbet ikram edilecek, gönlünüzden ne koparsa dedi... Hususü otobos kalkacak ölüler üçün, masarif çok, benzin, ana baba günü, şaka değil... Dayanamadım, şıh efendi dedim, bi liran varmı? Var dedi. Ver dedim! Neden dedi? Ver de gedip sana kandil yağı alayım... Karnım öyle acıkmıştı ki, heç sorma... Emme zırnık vermedi.

Şıh para toplayanca... Olur ki kopmaz kıyamat... değel mi? Neyse, hakkını helâl et, kıyamat kopmazsa bi kırav isteriz, seyreyle kıyamatı!..

Veli Yılmaz

NUH çarpıyor: 4

Müstecaplızadem, gel beri

Eski aşınamız Müstecaplızade bay Adil Esat yine sahneye çıktı. Hem de dört yıl evvelki gibi, yine tam seçimlerin arifesinde. Yalnız Müstecaplızademiz bu sefer maskeyi atmış yüzünden. İktidar partisinden apaçık milletvekilliği istiyor.

Evvelâ C. H. P. Genel Başkanına şirin görünüyor. Sonra da Amerikaya dehalet ediyor. Gerçekçi «sosyalistimiz» her ikisini de ihmal etmemiş. Müstecaplızadem, methiye babında kendisinden sonra en çok sayın İnönü'ye yer vermiş çıkardığı «Gerçek» dergisinde. Bir diyeceğimiz yok buna.

Allah «sosyalist» küçük bayımızı iktidar partisine; her ikisini de bu millete bağışlasın. Lâkin, Amerikan yardımının memleketimize sağladığı faydalar bahsinde iki çift sözümüz var bu Gerçekçi sosyalzadeye!

Şöyle beri gel bakalım küçük bey. Demek «Siyasî maceralara yol açmayan, sömürücü gaye gütmeyen Amerikan sermaye ve tekniği millî ekemonominin ve istihsal sistemimizin gelişmesi bakımından luzumludur. Milli sermayemizin hâlâ yıkamadığı orta çağ istihsal sistemini Amerikan sermaye ve tekniği ile yıkacağız.» demek!.. Nazariye parlak!.. Hem sermaye olacak, hem sömürücü olmıyacak. Hem Amerikan sermayesi olacak, hem siyasî maksatlar gütmiyecek. Ve bütün bu şartlar 1950 yılı Türkiyesinde gerçekleşecek... Yaşa be Gerçekçi sosyalist.

İşe memleket gerçeklerinden başlıyalım:

Ankarada Amerikan heyeti bulunduğunu elbet duymuşsunuzdur. Bunların, her işe karışmak yetkisini haiz olduklarını da bilmen gerek.

Bağımsızlığımızı çiğneyen bu yetkiler çarşaf kadar iki anlaşmada madde madde yazılıdır. Demek ki *Türkiye, manivelâsı* Amerikanın elinde olan siyasî dolapların bir çarkı olmuştur. Yani senin tâbirinle, siyasî maceraların tam göbeğindedir bugün. Bu birinci gerçek, sayın Gerçekçi...

Gelelim şimdi ikinci gerçeğe: Dünyadaki Amerikan gerçeğine...

Amerika bugün dünyanın en büyük kapitalist devletidir. Bu hususta mutabıkız her halde «sosyalist» küçük bey. Ve Amerika kabına sığmıyan istihsalini akıtmak yolunu bulamazsa, elinde kalan malların altında ezilmek tehlikesile karşı karşıyadır. İstatistiklere bir göz at yeter. Oysa ki dünyanın dört köşesinde zafere ulaşan millî kurtuluş hareketleri, eldeki pazarları boyuna daratmaktadır. Bu tehlikeyi önlemek için, Amerika yabancı ülkeleri kendi nüfuz ve hâkimiyeti altına almak ister. Eyvallah edenleri derhal «Marşallaştırmış»tır». Marşallaştırmanın ise, yeni çeşit bir sömürme plânı olduğunu, Müstecaplızademiz elbet kabul ederler.

Şimdi soruyoruz biricik gerçekçi «sosyalist» bayımızdan: Gerçekler bu merkezde iken, Türkiyeye yapılan Amerikan yardımlarının siyasî maceralara yol açmamasını, sümürücü gayeler gütmemesini temenni etmek muhal ile uğraşmaktan, adetâ güneşin batıdan doğmasını istemekten başka nedir? Ve yine soruyoruz «sosyalistimizden»: Kapitalist bir düzende, sermayesinin sömürücü gayeler gütmemesi mümkün müdür?

Müstecaplızade: «Orta çağ istihsal sisteminden Amerikan sermayesi sayesinde kurtulacağız» buyuruyorlar. Oysa ki ziraat memleketi olarak kalalım diye, Amerika durmadan baskı yapıyor. Ve Marşal yardımından bize gelen mallar ziraat makineleridir; ve bir takım istihsal maddeleri. Sanayiimizi kalkındırmak için zırnık gelmez Amerikadan bize... Ve ziraatçi memleketler, makineli ziraat yapsalar bile, bu makinaları bizzat imal etmedikçe, (Yani millî bir sanayi kurmadıkça) bir türlü çağdaş medeniyete ulaşamazlar; ve bir sümürge olmaktan kurtulamazlar asla...

Gelelim Mao-Tse-Tung'un kitabından alınan satırlara: Müstecaplızademizin kitabı okumadığı belli. Zaten «Yeni Demokrasi» nin Fransızcaya çevrildiğini de duymadık. Müstecaplızadem de İngilizce bilmez. Kaldı ki Çin halk demokrasisi ile Türkiye ayni politik ve e-

(Devamı 4 üncüde)

Gazetemizi bayilerde bulmakta güçlük çekiyorsanız ABONE OLUNUZ!

Eski sayıları idarehanemizden, posta pulu mukabili temin edebilirsiniz.

Bizzat anlatıyorlar

Ulaştırma Cilveleri

Genç Bakan Kemal Satır, bütçe müzakerelerinde şunları söylemiştir:

«Amerikadan kredi bulduk ve bununla Amerikadan arkadaşımızın şikâyet ettiği 88 lokomotifi mübayaa ettik.

Filvaki bu lokomotifler tam Avrupa standardına göre ayarlanmış lokomotif değildir, tamamen Amerikan standardına göre de değildir. Amerika bize, arzu ettiğimiz lokomotifleri yapmak için ellerinden gelen fedakârlığı yapmıştır. Ondan sonra da bu lokomotiflerin kontratosunu imzalamış bulunuyoruz. Bunu imzaya da mecburduk.»

Eh, mecbur olunca ne denir, derken fendim:

«Bir ilgili Bakan ve mesul bir arkadaşınız olarak bu iş üzerine ben de parmağımı koydum. Acaba hakikaten biz bunlarda aldanmış mıyız? Veyahut işin içinde bizim tasavvur edemeyeceğimiz anormal hareketler mi vaki olmuştur?»

Bir üzman çağırtmış genç bakan, uzman demiş ki, her şy yolunda, istim arkadan gelir, onun üzerine bakan ferahlamış:

«İfade edeyim ki, ciddiden huzur duydum. Bununla beraber bizim lokomotiflerimizin de arızaları olmadı mı? Bizim lokomotiflerimizde de arıza oldu.

Bunun için, Amerikadaki firmaya rucu etmiş bulunmaktayız. Kendisinden bu arızaların telâfi edilmesi için lâzım olan parayı talebettik. Bu arızalar, af buyurun, teknisyen değilim fakat nakledeceğim, kazan cidarları arasındaki antrtuvaz çubuklarının kırılmasından ileri geliyor, bandajlar laçka olmuş ve buna benzer bir takım lâflar. Bunlar için de Amerikadaki lokomotif fahrikasına müracaat ettik. Bunların memleketimizdeki tamir ve tashihleri için sarfedeceğimiz masrafları taleb etmiş bulunmaktayız.»

Yani lokomotifler demir gibi, aldanmış filân değiliz, binaenaleyh tazminat istemek zorundayız... ti-ra-na-na-nan!..

Tarım Cilveleri

Genç bakan Cavit Oral bütçe müzakerelerinde şunları söylemiştir:

«Arkadaşlar Marşal plânı izahatına girmeden evvel şu noktayı bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki Türkiye hayvan ziraatine istinad eden bir memlekettir.»

Hoppalâ, oturduk mu şapa, bu lâfı Mareşal Peten'de söylemişti. İşgal Fransası için... Fakat Cavit Oral bir miktar traktörün gelmesine muarız değil:

«Biliyorsunuz ki biz, bu traktörlerin tevziinde bazı şeylere teşebbüs ettik. Hatırlarsınız, vilâyetlerde valilerin başkanlığında tevzi komisyonları kurduk. Fakat itiraf etmek mecburiyetindeyim ki bu tevzi komisyonları işlemedi.» ö

Neden işlemedi? Çünkü kredisi olmayan küçük çiftçi, aldığı belgeleri ödeyecek durumda değildi. Bırakalım genç bakan anlatsın:

«Diğer tarafdan bu yardımı bize yapan devletin mümessili de endişe göstermeğe başladı. Bize Türkiye traktör kullanamıyacaktır. Çükün gelen traktörleri depolarda ve mağazalarda bekletmektedir gibi şikâyetlerde bulundu.»

Fakat buna küçük müstahsil üzülmemeli, çünkü:

«Eöer biz, bu malzemenin karşılığını bu altı sene içinde tahsil ederek Ziraat Bankasında toplarsak bu suretle elde edilecek 50-60 milyon liradan bilhassa küçük müstahsil istifade edecektir.»

Yani küçük müstahsil 6 sene sonra yaşadı demektir. Şu halde Oral haklı:

«Sonra şunu arzedeyim ki memlekete giren bu traktörler ve buna benzer şeyler yalnız küçük çiftçiye, yalnız orta işletme sahibine inhisar etmiş veya ettirilmiştir.»

Dükkânlar açık, isteyen gitsin alsın! Ri-na-ri-na-nan!..

Hürriyeti istemiyen şair

Nurullah Ataç'ın bir yazısında Yahya Kemal'in bir şiirine rastladık, büyük millî şair diyor ki:

Yâ Rab ne müsavatı, ne hürriyeti ver,
Hattâ ne o, yoldan gelecek şöhreti ver...

Şimdi anladınız mı, Halk Partisinin Yahya Kemali neden göklere çıkardığının sebebini?..

Haftanın içinden

Bal tutan pârmağını yalar - Staj - bu daha pratik yer meselesi

Seçimler esnasında bir koalisyon kabinesi kurularak, Demokratlara da bir kaç koltuk verilecekmiş. Eh! Doğrusu Demokratların en C. H. P. lisi Köprülü bile iki parti arasındaki tam kaynaşmanın meyvelerini bu kadar erken vereceğini ummamıştır doğrusu!

Staj

Adı geçen geçici kabinede Demokratlardan Nuri Özsan Adalet Bakanlığına getirilecekmiş. Hatırladığımıza göre bu zat: C. H. P. Genel Başkanının bir Şark seyahatinde «maiyette» bulunanlar arasında idi. Nuri Özsan her halde bu vazifesinde iyi not almış olacak!

Bu daha pratik

C.H.P. lilerle, D.P. lilerin son koklaşıp kaynaşmasından sonra iki partinin resmen de birleşmerinin faydalı olacağının düşünüldüğünü haber aldık. Böyle bir şey yapıldığı takdirde şu faydalar elde edileceği ileri sürülüyor:

Birleşen Partilerin isimleri «Cumhuriyet Halk Demokrat Partisi» olunca bundan sonra iki «parti» kullanmaya hacet kalmıyacak ve kısaltılması: C. H., D. P. yazılarak bir (P) harfi kazanılmış olacak. Her ne kadar yine bir parti kelimesi ve «P» harfi kalacaksa da «İktidar» bunu kendi partisine yüklemek nezaketini gösterecêkmiş. Erimin tâbirile büyük bir «centilmenlik»!

Yer meselesi!

İki parti arasındaki mesut birleşmeden sonra ortaya bir yer meselesi çıkıyor. Her ne kadar «iki gönül bir olsa samanlık seyran olur» derlerse de C. H. P. nin çok ince duygulu ileri (veya geri giden leri) nin yüreği sevgili D. P. ciklerinin öyle gelişi güzel binalarda sürünmesine gönülleri razı olmuyormuş. Bunun için yakında C. H. P. Merkez binasının salonunda tıpkı Mecliste olduğu gibi Demokratlar için koltuklar ayrılacakmış. Yalnız bu koltukların yine ayrı bir tarafları mı, yoksa C. H. P. koltuklarına karışık mı olacağına henüz karar verilmemişmiş. Bu mesele konuşulurken Kuprülünün şu sözleri söylediği rivayet olunuyor: «Ayrımız gayrımız mı var efendim! Hep beraber oturuz, olur biter...»

Allah versin

Amerikan milyonerleri 1947 de 17 milyar dolar kâr etmişler. 1948 yılında Marşal yardımı ve «soğuk harp sayesinde» bu kârları 21 milyar dolara yükselmiş.

Tevekkeli senatör Edvin Johnson Amerikada verdiği bir nutukta «Soğuk harp olmasa idi, Amerika iktisadî bir felâkete sürüklenirdi» buyurmadı.

Haftanın Balonları

Vatan — İngiltere soldan sağa dönüyor.
Nuh — Dön baba dönelim.
Hürriyet — Bütçe müzakerleri hararetini kaybetti.
Nuh — Zaten pek sıcak değildi.
Son Telgraf — Türkiye on milyonluk borç daha.
Nuh — Dayan!
Cumhuriyet — Milyonlar getirecek Turistler.
Nuh — Avucunu yala...
Tan — İşçi tensikatı devam ediyor.
Nuh — Sirerin kulakları çınlasın.
Yeni İstanbul — Amerikada grev vahim bir hal aldı.
Nuh — Ah Sirer; neredesin. Koş!
Hürriyet — Mesken buhranına çare.
Nuh — Herkesin başının çaresine bakması.
Cumhuriyet — İslâm âlemindeki rolümüz.
Nuh — İmamlık.
Hürriyet — İstanbulun yolları.
Nuh — Dardır geçilmez
Cumhuriyet — Ümitsiz hastaların öldürülmesi.
Nuh — Asıl dâva: Ümitli hastaların öldürülmesi.

MEKTUP Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Mektubunu aldım, yine 20 arkadaşı fabrikadan attılar... Hani köyde şeker kamışı ekersiniz... Çoluk çocuk onları keserler de emerler hani... Posasını da fırlatırlar... Ha işte... tam öyle... Emip emip şimdi de salkım salkım fırlatıyorlar sokağa bizi...

Sokaklar merhametsiz, sokaklar taş... 20 yi 4 le zarbet.. 80 kişi eder. 80 kişi daha katıştı açlar ve işsizler ordusuna... Delioğlan deriz biz... Gözü pek; yüreği kavi, kafası işlektir Ali ustanın... O anlatıyor: Tam fabrikanın kapısından içeriye girdim, ne göreyim? Bir kalabalık... Şaşkın iri iri siyah gözler... Sıkılmış yumruklarla, fabrikanın dahili talimatnamesi nin asıldığı duvarın önünde... Dalgayı derhal çaktım... Benim ismimde listede... Neymiş...

«Umumî kriz sebebile yukarıda ismi yazılanların işlerine son.....» Beynim attı... Müdüre çıktım...

Bu nedir? diye sordum... Malûm onlar da emir kulu... Patron öyle emretmiş... Umumî kriz! Peki, dedim... Umumî krizi biz mi yarattık?!.

Bizi kapı dışarı etmekle krizi siz yaratmıyor musunuz? Vaziyetler malûm. Kötü. Ortalık karışık!.. dediler...

Palavra sıkmayın be! dedim...

Bizi... Fakir fıkarayı işinden etmekle siz karıştırmıyor musunuz işleri, iyiçe içerlemiştim ha?..

Bana bakın, sizin bu yaptığınız düpe düz «lokaut» tur. Yani, siz bize grev ilân ediyorsunuz... Çalışma Bakanı bangır bangır bağırıyor. Lokaut yasak! Grev de yasak!.. Bir sürü milletvekili bucak bucak geziyor... Grev hakkı tanınırsa patronlar da lokaut hakkını kullanırlar ha?! diye sarnıçlar dolusu nutuklar veriyorlar. Bu hareket nedir? Ha! sorarım size?!.. Bu patronun grevi değil midir?,..

Put gibi sustular... Aşağı indim... Çocuklara, yürüyün arkadaşlar dedim...

Her yerden aldığımız cevap:

Şu oldu... Umumî kriz, patron iş kanununun 13üncü maddesine göre hareket etmiştir. İşte böyle Veli Yılmaz, kardeşim. Ali ustanın anlattıklarını sana yazdım...

Bütün arkadaşlar şuna inandık ki: Haklarımızı arayabilmek için tek tek değil. Toplu olarak hareket etmeliyiz... Bir dakika kaybetmeden... Yani bizi teker teker açlığa mahkûm etmelerini beklemeden hür sendikalara katılmamız lâzım. Altının hasını sarraf 3er 5 er C.H.P. ye bağlı anlar. Her şeyi öğrendik... sendikalardan ayrılırsak, çalıştığımız yerlerdeki hakları vermemekle bizi tehdit edebilirler. Fakat 100 er 100 er... Biner biner istifa edersek ne yaparlar?..

Havaaa....

Sana selâm, köye selâm! Bacıya selâm! Ökkeşlere selâm...

Ahmed Usta

ISTANBUL Milletvekili adayları

Fatihten: Şemsettin Yeşil
Aksaraydan: Fatma ha - nim (Recep Pekerin akrabası)
Balıkpazarından: Neyzen Tevfik.
Babıâliden: Mazhar Osman.
Balattan: Ahmed Emin Yalman
Boğazdan: Asaf Halet Çelebi.
Havuzlardan: Abidin Daver
Bakırköyünden: Necib Fazıl.

Feraha doğru gidiş

Maliye Bakanlığının bütçe hakkındaki ferahlatıcı demecini bilmem okudunuz mu? Hakikaten insanın içi açılıyor.

Genç Bakan: «Geçen sene dış ticaret açığımız 180 milyondu, bu sene 110 milyon, geçen sene bütçe açığımız 200 milyondu bu sene 180 milyon, geçen sene 33 milyon liralık altın satmıştık, bu sene 25 milyon sattık... ilâh.» diye övünüyor. Hani nerede ise «Geçen sene çok iflâs etmiştik, bu sene daha az iflâs ediyoruz.» diyecek. Eh! Büyük başarı doğrusu!..

Döndüler

Seçim hilelerini ve danışıklıdöğüş oyunlarını öğretmek üzere Muhafazakârlar tarafından İngiltereye dâvet edilmiş bulunan Hilmi Uran, Ahmed Emin Yalman ve Nihat Erim seçimlerden sonra yurda dönmüşlerdir.

Yeni sistem bir şiir

TÜSTAV

Marşal plânı
ile
elde ettik
Başarı.
Fabrikalar
Stop etti
Sepetlendik
Dışarı
Dert anlatmak
için
Gidince sendikaya
Bize cevap
Verdiler. Söyle
Marko
Paşaya
Her ay
Başı
gelince otuz
Papeli
Uçlan
Podüsüet giyerken
Kaldık
Yarım pabuclan
İstersen işlemesin
Kafan
Gözün ve kolun
Çarçabuk iş bulursun
Varsa torpil
Mektubun!

İSTAKOZ

Bir bakanın adı... Yoklamağa gelmez

Yeni bir banka kuruluyor. Adı: Sözde «Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası.» Gayesi: Adı üstünde diyeceksiniz. Hayır, pk o kadar acele etmeyin İş bu Bankanın Sermayesi 25 milyon liradır. Buna ilâve olarak milletlerarası (Amerika demektir) Bankası da 9 milyon dolar verecek. 25 milyon kadar da bu eder, etti 50 milyon. Bir noktacık daha: Bankanın çıkaracağı hisse senetleri «Türk ve ecnebi hususi bankalar tarafından deruhte edilmiş. Buradaki üstü kapalı «ecnebi» lâfını da «Amrikan» kelimesile değiştirirseniz artık bu bankanın adındaki «Türkiye» kelimesinin yerinde olup olmadığını anlarsınız. Amerikanın Türkiye sanayiine suretle «kalkındırmakta» olduğu da mal»m olduğuna göre bu bankanın adı şu şekle sokulsa daha iyi olur:

Türkiye Sanayiini kalkındırma Bankası!

KIYAMET YAKIN

(Baştarafı 1 incide)

çabildi Filistine, zarar yok nerede olduglarını biliyoruz.

Baltacıoğlu da Şekspiri aforoz etti, bundan böyle sahnelerimizde sakalı şerif çıkarılacak, Üniversite yavaş yavaş yola geliyor...

Yani, her şey hazır, evet, arada tek tük de olsa dik başlılar var, ya kıyamet kopmazsa diyorlar, bütçe açığı nasıl kapatılacak? Marşal plânı yüzünden, sittin sene ödenmez bir borç altına giriyoruz... Bağımsızlık diyorlar, ah ah, Kubilaycı bunlar, tüm kâfir, hiç hayır yok bunlardan, yahu, dünyanın sonu geldi, hâlâ memleket filân diyorlar, inkilâp diyorlar, köylü diyorlar, grev diyorlar, diz çökün melûnlar, diz çökün bakalım, hazırlanın...

Kıyamet kopmazsa hepsi bir, o vakit icabına bakarız, sizden akıl danışacak değiliz, elbet bir çaresi bulunur, bir fedai çıkar hidrojen bombasını patlatır efendim... Cümleten kurtuluruz bu dertten, maksat insanlığa hizmet.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:
NAHİT ÜSTEMİR
İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3
Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,
ISTANBUL
ABONE ŞARTLARI:
Seneliği: 480 Krş
Altı aylığı: 240 Krş
Dizgi: Anıl Matbaası
Baskı: Dobra Matbaası

RADYO

«Yeni İstanbul» gazetesinde okuduk. Marşal yardım(!) plânına alınmış milletler müzisyenlerinin hazırladıkları eserler, Amerika radyosunda çalınacakmış. Yunus Emre Oratoryosunun büyük (!) kompozitörü Adnan Saygun bunun için bir Horon hazırladığını söylüyor. Bazı kaynaklardan işittiğimize göre bu eserde alaturka gazelle samba, rumba, bugi bugi havaları pek güzel mezcedilmiş, Horonun sonu Amerika Ay lavyu ilâhisiyle bitiyormuş.

Ağlamış hemde nasıl

Yalman yazıyor: «Niçin saklıyayım. Bu sabah gazetede seçim kanununun son müzakeresine ait haberleri okurken gözlerim yaşardı, tatlı tatlı ağladım.»

Hani buna can dayanır mı? Yalman'ın yazılarını okurken insana daima kahkahalar attıran antikalıklar vardır ama şimdiye kadar tuhaflığı bu kadar ileri götürmemiştir. İktidarlar «resmi muhalefet» yani C. H. P. ile D. P. canciğer kuzu sarması olmuş diye «Vatan» başyazarı ağlamış ha! Vallahi inanmayız, billahi de! keyfinden şakır şakır çifte telli oynamıştır. mutlaka!

Nasıl oynamasın: Bu hayırlı «birleşme» için az mı çöp çatanlık etmişti hazret!

Kimler mesken sahibi olur

İki ahbap tramvayda karşılaştılar.

— Vilâyette bir ucuz mesken komisyonu kurulmuş, ne dersin?

— Faydalı olur!..

— Ciddi mi söylüyorsun?

— Tabii be birader! Bu komisyon üyeleri bir kaç yıl toplanırlar ve aldıkları huzur haklarile birer mesken sahibi olurlar.

Nüktelerile meşhur olan bir milletvekili Anadolu klübünde çalışırken gülümsiyerek,

— Ürdünlülerle rekabet halindeyiz, dedi.

Diğer arkadaşları hayretle sordular.

— Hangi noktada?

Hoşsohbet milletvekili rakısından bir yudum çekerek,

— Baksanız a, dedi, elinde diplomatik pasaport bulunan Ürdünlü bir memus Suriye hududunda kaçakçılık yaparken yakalanmış!...

Eserlerini görmek için..

Gazetelerin yazdığına göre tahsillerini ikmal etmek üzere memleketimize bir Amerikan talebe grupu gelmiş. Bunlar bilhassa ekonomik konularla alâkadar oluyorlarmış.

Bu talebelerin «bilhassa ekonomik konulara» alâka göstermeleri tesadüfi olmasa gerek. Buradaki tetkikleri neticesinde kendileri bakımından çok faydalı şeyler öğreneceklerine şüphe yok: Burada Marşal plânının bir memleketin iktisadi hayatını nasıl öldürmekte olduğunu öğrenecekler, yine bu plân gereğince ve Mister Foffmann'ın emerile kabul edilen yüzde50, yüzde 75 ilâh... ithal müsaadesi saysinde 25 yılda kurulmuş olan bir milli sanayiin nasıl gümbür gümbür yıkıldığına şahit olacaklardır.

Bu tecrübeleri de kazandıktan sonra her halde Amerikan hükûmeti tarafından «Marşal Yardımı» idarecisi olarak yarı veya tam sömürgeleştirilmesine karar verilen memleketlere gönderilecekler dir.

Karamanın koyunu

Harbi körükliyenler barış isteyen halkın oyunu kazanmak için yeni bir yol buldular: Birden seçim sırasında rotayı değiştiriyorlar, barış ve anlaşma propagandası yapıyorlar.

Evvelâ Truman bizi denedi: Cumhurbaşkanı olmadan evvel barıştan anlaşmadan bahsetti. Heyetler göndermeğe bile kalktı. Amerikan halkı barış ümidile reyini Truman'a verdi. Fakat Truman iktidara geçer geçmez hemen havayı değiştirdi, atomdan, hidrojenden aşağı lâkırdı etmez oldu.

Şimdi ayni dalâvereyi İngiltere seçimlerinde Çörçil deniyor. Sanki üç sene evvel Fulton'da verdiği nutukta «soğuk harbi» açan o değil, Fakat İngiliz halkı Çörçilin barış sözlerine inanmıyorlar, gülüyor; bu anlaşma ve barış vaadlerinin oy kazanmak, iktidara geçmek için bir yem olduğunu biliyor. Netekim Çörçil bile halkın bu sözlerine inanmadığını geçen gün itiraf etti.

Diğer taraftan bu işin üstadı olan Truman Çörçilin yardımına koştu. Çörçilin İngiliz halkı karşısındaki vaziyetini kuvvetlendirmek için o da barış ve anlaşma numaralarına başladı.

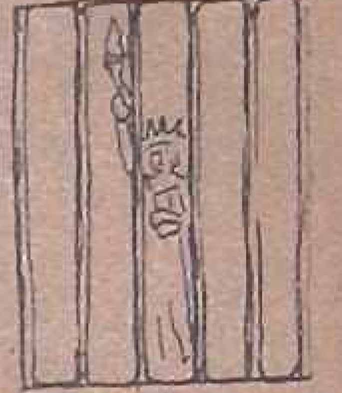
Fakat hele bir Çörçile seçimleri kazandırsınlar, ondan sonra görün siz hengameyi!

Karamanın koyunu sonra çıkar oyunu.

Sıra Aynştayn'a geldi

Aynştaym geçenlerde verdiği bir beyanatta Hidjen bombasının insanlık için bir felâket olacağını söylemişti.

Vay senmisin bunları söyleyen! Bu harpte 51 milyon dolar kazanmış olan ve gelecek harpte de bir kaç mislini kazanmayı kuran Amerikan milyar -

derleri meşhur çığırtkanlarını hemen salıverdiler ortaya. Bunlardan âyan üyesi Ranhin (hani şu ihtilâstan mahkûm olan Parel Thomos'in «Amerikan Aleyhtarı faaliyetler.. komitesindeki arkadaşı) dünya ilim tarihini nen büyük kafalarından olan Aynştayn'a «dalavereci - şarlatan» diye küfür ettikten sonra, kendisinin çoktan Amerikadan kovulması gerektiğini söyledi.

Aynştayn'ı naziler bile kovmağa kalkmamışlardı, O kendiliğinden Almanyayı terketmişti. Bu küngü Amerikan çevreleri elhak her sahada Nazileri bastırdılar!

BİR VATAN BORCU

(Baştarafı 1 incide)

nun ifadesidir.

Her Türk vatandaşının işçi dâvasını benimsediğini iddia eden her aydının, bu hayat memat dâvasında, Türk işçisinin yardımına koşması, onu desteklemesi bir zarurettir. Bu, her şeyden evvel bir insanlık, bir vatan, bir millet borcudur.

NUH

NUH ÇARPIYOR

(Baş tarafı 2 de)

konomik şartlar içinde midirler ki, yabancı sermayesinin memleketimize girmesinde fayda vardır diyebilelim! Memleketin kalkınması için hazırlanmış bir plânımız olsa bizim de, çalışma sahası ve kâr haddi tarafımızdan tayin edileceği için yabancı sermayenin memlekete girmesinde ve muvakkat bir zaman için çalışmasında belki faydalar mülâhaza olunabilir. Ama bugün için kazın ayağı böyle değil Müstecaplızadem...

Sözü uzatmıyalım, sizi biliriz. Al mebusluğunu keyfine bak. Yazdığın safsatalara gelince: Yaz istediğini «sosyalist» Müstecaplızadem Adil Esat bayım. Nasıl olsa Türk işçisi neden işsiz kaldığını, Çukurovadan eli böğründe dönen ırgat da, neden döndüğünü anladı artık. Ve nasıl olsa ayrıdır yollarımız. Sen kendi gecende gidersin, biz de vatan hizmeti bildiğimiz yolda.

NUH